

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Теоретичний курс англійської мови»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	спеціальність В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Тип і назва освітньої програми	ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,0. Загальна кількість годин – 90, із яких лекції – 16 год., практичні заняття – 14 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	англійська
Навчально-науковий інститут/ факультет, кафедра	факультет обліку та фінансів, кафедра германської і української філології
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> Антонюк Марина, к. філол. н., доцент кафедри германської і української філології <i>Контакти:</i> ауд. 451а, навчальний корпус № 4 e-mail: maryna.antoniuk@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/antonyuk-maryna-anatoliyivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Латинська мова, Практичний курс першої іноземної мови (англійська)
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою (англійською та німецькою). ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та

будь-яких інших проявів недоброчесності.

фахові:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії державної та іноземних мов (англійської та німецької).

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов (англійської та німецької), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати державну та іноземні мови (англійську та німецьку) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, ейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними (англійською та німецькою) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами (англійською та німецькою).

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

У процесі вивчення дисципліни формуються комунікативні навички, критичне мислення, міжкультурна компетентність, навички управління часом, гнучкість та адаптивність, навички командної роботи та усвідомлена необхідність навчатися впродовж життя.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ознайомити студентів із основними характеристиками та особливостями фонетичної, морфологічної, лексичної, граматичної, синтаксичної будови сучасної англійської мови, сформуванню базове поняття про закономірності діяхронічного розвитку англійської мови, завдяки глибокому вивченню мови як ієрархічної системи сформуванню теоретичні підвалини для успішного опанування як англійської, так і будь-якої іншої іноземної мови.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Англійська мова як система.

Основні мовні рівні та одиниці, що їх представляють. Знакова природа мовних одиниць. Вивчення англійської мови в діяхронічному і синхронічному аспектах.

Тема 2. Історія англійської мови.

Екстралінгвістичні та інтралінгвістичні фактори мовного розвитку. Періодизація історії англійської мови. Коротка характеристика етапів: доісторичний період, староанглійський період, середньоанглійський період, модерний період. Визначальні фонетичні, граматичні та лексичні риси періодів. Великий зсув голосних. Історичні події, що вплинули на розвиток мови. Чільні літературні твори, з якими пов'язують той чи інший період.

Тема 3. Фонетична система англійської мови.

Фонетика і правопис. Фонема й алофони. Підсистеми голосних і приголосних англійської мови. Наголос. Типові помилки українських мовців при говорінні англійською.

Тема 4. Морфеміка англійської мови.

Предмет вивчення морфеміки. Типи морфем в англійській мові: закінчення, основа, корінь, префікс, суфікс. Вільні й зв'язані морфеми.

Тема 5. Лексикологія англійської мови.

Характеристика словникового складу англійської мови: слова місцевого походження, запозичена лексика, етимологічні дублети, (псевдо)інтернаціоналізми. Типи лексичних значень. Багатозначність слова. Зміни лексичного значення. Синоніми, антоніми, омоніми, евфемізми. Лексика стилістично нейтральна і стилістично маркована. Фразеологізми та їхня класифікація. Стилійстична роль ідіом. Сучасні цифрові технології дослідження лексичного складу мови (огляд корпусів англійської й української мов, паралельні корпуси).

Тема 6. Морфологія англійської мови.

Базові поняття морфології: граматична категорія, граматична парадигма і парадигматична опозиція. Шляхи утворення словоформ в англійській мові: аналітичний і синтетичний способи. Частина мови: повнозначні й службові. Коротка характеристика граматичних категорій англійського дієслова як провідної повнозначної частини мови.

Тема 7. Синтаксис англійського речення.

Типи синтаксичних зв'язків між словами. Речення як основна одиниця синтаксису. Предикативність як визначальна характеристика речення. Типи речень за будовою. Англійське речення з функціональної перспективи. Способи граматичного зв'язку в реченнях. Тема 8. Варіанти англійської мови.

Поняття мовного стандарту і мовної норми. Регіональні варіанти англійської мови. Соціальні діалекти англійської мови. Англійська мова як світова мова.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого

досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль), інтерактивні методи (дискусії), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведено у додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал.

- щодо академічної доброчесності

Списування під час виконання тестових завдань та практичних завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

- щодо відвідування занять

Відвідування практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) дозволяються для освітнього компонента, який здобувачі вищої освіти починають опановувати з другого семестру (1 курсу), та проводяться до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом і робочим навчальним планом відповідної освітньо-професійної програми передбачено його вивчення. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані

	Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_pro_poryadok_viznannya_rezultativ_navchannya_zdobutih_u_neformalnij_ta_informalnij_osviti_zdobuvachami_vishchoi_osviti_poltavskogo_derzavного_agrarного_universitetu
--	---

- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_pro_ocinyuvannyazdobuvachiv
--	--

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Kirvalidze, Nino. Theoretical Course of English Grammar. Tbilisi : Iia State University, 2013. 105 p.
2. McMahon, April. An Introduction to English Phonology. Edinburgh University Press, 2002.
3. Верба Г.В. Довідник з граматики англійської мови. Вінниця, 2013. 432 с.
4. Грачова І.Є., Лісниченко А.П. Теоретичний курс англійської мови : навчальний посібник. Вінниця, 2020. 125 с.
5. Марчишина А. А., Петрова Т. М. English Lexicology: theory and practice : навчально-методичний посібник з лексикології англійської мови. 2-е вид., доп. і перероб. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 79 с.
6. Спаська Л. А. A History of English Language (Історія англійської мови) : навч. Посібник для студ. факультетів інозем. мов. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. Макаренка, 2011. 128 с.
7. Стрельченко К. С., Федорова А. О., Чеснокова Г. В. Words, Worlds and Beyond. English Lexicology in Action : Практикум із лексикології англійської мови. Київ, 2020. 161 с.
8. Теоретичний курс англійської мови : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: І. О. Білецька, А. Ф. Паладьєва. Умань : Візаві, 2023. 160 с.

Допоміжні

1. Crystal, David. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. 2nd ed. Cambridge University Press, 2013. 506 p.
2. The Linguistics Encyclopedia. 2nd edition. Edited by Kirsten Malmkjær. London & New York : Routledge, 2002. 643 p.
3. Антонюк М. Використання знань з теоретичного курсу англійської мови в прикладній лінгвістиці. *Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14 листопада 2024 р.)*. Полтава : ПДАУ, 2024. С. 214–217.
4. Тагільцева Я., Антонюк М. Лінгвістичний аналіз англійських композитів українознавчого корпусу. Наукові записки Національного університету «Острозька

академія»: Серія «Філологія». Вип.25 (93), 2025. С.68-71. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/download/4313/3960>

Інформаційні ресурси

1. English language. In: Britannica. URL: <https://www.britannica.com/topic/English-language>
2. The History of English : How English went from an obscure Germanic dialect to a global language URL: <https://www.thehistoryofenglish.com/>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри германської і української філології протокол від 01 вересня 2025 року № 1.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання тренувальних вправ на практичних заняттях	Опитування	Виконання тестів	Виконання й захист індивідуального творчого проєкту	
Тема 1. Англійська мова як система.	-	2	5	16	7
Тема 2. Історія англійської мови.	4	2	5		11
Тема 3. Фонетична система англійської мови.	4	2	5		11
Тема 4. Морфеміка англійської мови.	4	2	5		11
Тема 5. Лексикологія англійської мови.	4	2	5		11
Тема 6. Морфологія англійської мови.	4	2	5		11
Тема 7. Синтаксис англійського речення.	4	2	5		11
Тема 8. Варіанти англійської мови.	4	2	5		11
Виконання й захист індивідуального творчого проєкту	-	-	-		16
Разом	28	16	40	16	100

**Шкала та критерії оцінювання виконання тренувальних вправ
на практичних заняттях**

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Здобувач вищої освіти виявляє високий рівень розуміння теоретичних проблем англійської філології і розвинене вміння самостійно й творчо застосовувати їх при аналізі мовних одиниць та поясненні природи мовних явищ.
3	Здобувач вищої освіти виявляє достатній рівень розуміння теоретичних проблем англійської філології і навичку застосовувати їх при аналізі мовних одиниць та поясненні природи мовних явищ, проте відповіді потребують незначної корекції з боку викладача.
2	Здобувач вищої освіти виявляє базове розуміння теоретичних проблем і концепцій курсу, здебільшого здатен самостійно добрати приклади для пояснення природи мовних явищ, але припускається незначних стилістичних, лексичних і граматичних помилок, з допомогою викладача аналізує мовні одиниці та характеризує мовні явища.
1	Здобувач вищої освіти демонструє вкрай слабку обізнаність із теоретичними проблемами й концепціями курсу, не здатен самостійно створити текст певного жанрово-стильового різновиду відповідно до комунікативної ситуації, не може аналізувати мовні процеси та явища, плутається у вичленуванні мовних одиниць.
0	Здобувач вищої освіти не демонструє обізнаності з теоретичними проблемами й концепціями курсу, не володіє базовим понятійним апаратом, не здатен створити зв'язний текст жодного жанрово-стильового різновиду відповідно до комунікативної ситуації, не розуміє суті мовних процесів і явищ, не вміє вичленовувати та розпізнавати мовні одиниці.

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Здобувач вищої освіти виявляє високий рівень розуміння теоретичних проблем англійської філології, висвітлених у курсі, бездоганно володіє принципами створення текстів різних жанрів і стилів іноземною мовою, самостійно й на високому рівні аналізує мовні одиниці різних рівнів та характеризує причини мовних явищ, досконало вміє застосовувати іноземну мову в усній і письмовій формах не лише в ситуаціях побутового спілкування, але й у навчальній та науковій сфері
1	Здобувач вищої освіти виявляє базове розуміння теоретичних проблем і концепцій курсу, здебільшого здатен самостійно добрати стильові прийоми та визначитися з жанром тексту відповідно до комунікативної ситуації, але припускається незначних стилістичних, лексичних і граматичних помилок, з допомогою викладача аналізує мовні одиниці та характеризує мовні явища, на

	базовому рівні може підтримати усну й письмову комунікацію іноземною мовою в навчальній та науковій сферах.
0	Здобувач вищої освіти демонструє вкрай слабку обізнаність із теоретичними проблемами й концепціями курсу, не здатен самостійно створити текст певного жанрово-стильового різновиду відповідно до комунікативної ситуації, не може аналізувати мовні процеси та явища, плутається у вичленуванні мовних одиниць, на базовому рівні підтримує спілкування іноземною мовою тільки з побутових питань.

Шкала та критерії оцінювання виконання тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач дав правильні відповіді на понад 90% питань. Він глибоко розуміє теоретичні проблеми й концепції англійської філології, висвітлені в курсі, вправно створює тексти різних жанрів і стилів іноземною мовою, самостійно й на високому рівні аналізує мовні одиниці різних рівнів, визначає їхню взаємодію та характеризує причини мовних явищ, досконало вміє застосовувати іноземну мову в усній і письмовій формах для розв'язання комунікативних завдань не лише в побутовій, але й навчальній, професійній та науковій сферах.
4	Здобувач вищої освіти дав правильні відповіді на 80-89% питань. Він у цілому розуміє теоретичні проблеми, висвітлені в курсі, здебільшого здатен самостійно добрати стильові прийоми та визначитися з жанром тексту відповідно до комунікативної ситуації, але припускається незначних стилістичних, лексичних і граматичних помилок, з допомогою викладача аналізує мовні одиниці, характеризує мовні явища та визначає їхню взаємодію, вміє застосовувати іноземну мову в усній і письмовій формах для розв'язання різних комунікативних завдань.
3	Здобувач вищої освіти дав правильні відповіді на 60–69% питань. Він загалом розуміє основні теоретичні проблеми курсу, але знання є фрагментарними та недостатньо систематизованими. Здобувач частково здатен самостійно добирати стильові прийоми й визначитися з жанром тексту відповідно до комунікативної ситуації, допускає помітну кількість стилістичних, лексичних і граматичних помилок. Аналіз мовних одиниць і характеристика мовних явищ здійснюються переважно з допомогою викладача; застосування іноземної мови в усній і письмовій формах можливе лише для розв'язання типових комунікативних завдань.
2	Здобувач вищої освіти дав правильні відповіді на 40–59% питань. Він поверхово орієнтується в теоретичних проблемах, висвітлених у курсі, не виявляє цілісного розуміння матеріалу. Здобувач має значні труднощі з добором стильових засобів і визначенням жанру тексту відповідно до комунікативної ситуації, допускає численні стилістичні, лексичні та граматичні помилки. Аналіз мовних одиниць, характеристика мовних явищ і встановлення їхньої взаємодії можливі лише за умови постійної допомоги

	викладача; застосування іноземної мови в усній і письмовій формах є обмеженим і нестабільним.
1	Здобувач вищої освіти дав правильну відповідь не більш як на 25% питань, що демонструє вкрай слабку обізнаність із теоретичними проблемами й концепціями курсу, не здатен самостійно створити текст певного жанрово-стильового різновиду відповідно до комунікативної ситуації, не може аналізувати мовні процеси та явища, плутається у вичленуванні мовних одиниць, на базовому рівні підтримує спілкування іноземною мовою тільки з побутових питань.
0	Здобувач не дав правильної відповіді на жодне з питань, що засвідчує необізнаність із теоретичним матеріалом курсу.

Шкала та критерії оцінювання виконання та захисту індивідуального творчого проєкту

Кількість балів	Критерії оцінювання
16 – 14	Проєкт відзначається глибоким розумінням основних проблем сучасної філології та вмінням застосовувати інноваційні методи дослідження. Матеріал добре структурований, логічно викладений, містить грамотний аналіз мовних одиниць і приклади, що підтверджують висновки. Тексти й презентація виконані у відповідному жанрі й стилі, з дотриманням мовних, стилістичних і академічних норм. Усна доповідь — аргументована, виразна, демонструє впевнене володіння англійською мовою.
13 – 11	Проєкт демонструє загальне розуміння теоретичних питань і методів аналізу, однак окремі аспекти висвітлено поверхово. Є приклади аналізу мовних одиниць, проте не завжди достатньо обґрунтовані. Мовне оформлення і структура проєкту здебільшого відповідають академічним вимогам, хоча допущено незначні порушення стилю або композиції. Усна презентація логічна, але дещо недостатньо аргументована або не зовсім переконлива.
10 – 8	Проєкт виявляє часткове розуміння теоретичного матеріалу, без належного застосування методів чи підходів. Аналіз мовних явищ здійснено фрагментарно, із неточностями. Є труднощі з побудовою текстів і дотриманням стилістичних норм. Під час захисту студент частково орієнтується в темі, але не завжди послідовно або впевнено висловлює думки англійською.
7 – 5	Проєкт не розкриває основних теоретичних проблем, застосування методів випадкове або відсутнє. Аналіз поверховий, містить логічні або мовні помилки. Структура та оформлення проєкту недотримані, мовлення при захисті утруднене, аргументація слабка. Демонструється обмежене розуміння філологічних підходів і лінгвістичних процесів.
4 – 2	Проєкт не відповідає вимогам дисципліни, містить численні помилки поданий не в повному обсязі або ж невчасно. Не виявлено розуміння основних проблем філології, аналіз мовних одиниць відсутній, інноваційні

	чи дослідницькі методи не застосовано. Усна презентація неорганізована, з грубими порушеннями мовних норм.
1 – 0	Проект не відповідає вимогам дисципліни, здобувач вищої освіти не виявляє володіння навчальним матеріалом; не здатен розуміти, відтворювати чи застосовувати знання за темою; не виконує поставлених завдань; не демонструє вмінь чи навичок, передбачених програмою. Відповіді відсутні або не мають змістовного характеру, спостерігається повна відсутність комунікативної компетентності та самостійності